

Aan de colleges van
de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo

Ons kenmerk:
Zaaknummer: Z23 146942
Uw brief van: -
Uw kenmerk: -
Verzenddatum: 13 oktober 2023
Bijlage(n): 1

Contactpersoon: Patrick Schouten
E-mail:

Onderwerp: Eerste voortgangsrapportage 2023 en zienswijzen op de begrotingswijziging

Geachte colleges,

Op 31 mei 2023 hebben wij de eerste voortgangsrapportage werkorganisatie BUCH 2023 voor doorgeleiding naar de colleges vastgesteld. U heeft deze rapportage ontvangen met een verzoek om een zienswijze op de bijbehorende begrotingswijziging. In het bestuur van 11 oktober hebben wij, rekening houdend met de zienswijzen van de raden, de eerste voortgangsrapportage en de daarbij behorende begrotingswijziging vastgesteld. Hierbij bieden we u dit definitieve document ter informatie aan met een toelichting hoe wij uw zienswijzen hebben beoordeeld en gewogen. Wij verzoeken u deze reactie met uw raad te delen.

Reactie op de afgegeven zienswijzen

Wij hebben van alle raden een zienswijze ontvangen. Van de raad van Bergen hebben wij een positieve zienswijze ontvangen. In de zienswijzen van de raden van Uitgeest, Castricum en Heiloo zijn specifieke aandachtspunten en/of vragen geformuleerd, waarop wij in deze brief nader ingaan. De raden van Castricum en Heiloo hebben twee punten die identiek zijn opgenomen in hun zienswijze en luiden:

- ✓ de zorgen van de gemeenteraden Castricum en Heiloo uit te spreken over het ontbreken van een duidelijke en gerichte aanpak van de GR Werkorganisatie BUCH m.b.t. de actuele problemen en die van de middellange termijn;
- ✓ de diepgevoelde wens van de gemeenteraden van Castricum en Heiloo te verwoorden dat het BUCH-bestuur op korte termijn - en uiterlijk respectievelijk 1 november 2023 en 20 oktober - voor zowel de korte als de middellange termijn de raden concrete plannen van aanpak (inclusief kosten en baten) voorlegt, zodat deze in ieder geval dit najaar bij het vaststellen van de begrotingen 2024 e.v. door de vier betrokken gemeenteraden kunnen worden behandeld.

Van belang vindt het bestuur allereerst vast te stellen dat de hier genoemde zorgen feitelijk niet direct gelieerd zijn aan de aan de raden voorgelegde begrotingswijziging, maar een verwoording is van de zorg die in beide raden leeft over de algemene ontwikkeling en koers van de werkorganisatie BUCH. Een zorg die in beide andere raden ook leeft.

de **BUCH**

Postbus 7, 1910 AA Uitgeest

Telefoon 14 0251

Info@debuch.nl

Wij begrijpen en delen die zorg met u. De door u naar voren gebrachte wens tot koers en een plan van aanpak zijn dan ook de belangrijkste aanleiding geweest voor de bestuursopdracht die door de colleges eind 2022 aan ons is gegeven. Een bestuursopdracht die er op is gericht concrete plannen van aanpak voor te leggen aan de deelnemende colleges en raden om de werkorganisatie BUCH naar de volgende fase van bestuurlijke samenwerking in deze gemeenschappelijke regeling te geleiden. De uitwerking van die opdracht duurt om meerdere redenen langer dan ook het BUCH bestuur op voorhand voorzien heeft.

Bestuursopdracht vraagt om fundamenteelere discussie

De uitkomsten van de analyse die in het kader van de bestuursopdracht is gemaakt tonen aan dat de samenwerkende gemeenten in de werkorganisatie BUCH op een kruispunt staan. De analyses en aanbevelingen die inmiddels gedaan zijn in het kader van de bestuursopdracht laten zien dat voor succesvolle voortzetting van de samenwerking, de tijd van pleisters plakken voorbij moet zijn. Er moeten fundamenteelere keuzen gemaakt worden.

Aanvullend daarop is bekend geworden dat één van de deelnemende gemeenten voornemens is dit jaar nog een bestuurskrachtonderzoek te starten. Binnenkort zal de raad zich hierover uitspreken. Dat impliceert mogelijk een aanvullend fundamenteel onderzoek naar de kracht van het bestuur én ambtelijke organisatie van in ieder geval Uitgeest en dus ook (grote delen van) de werkorganisatie BUCH.

Na zeven jaar werken in een verband van vier bijeengebrachte ambtelijke organisaties, is er dus een significante bestuurlijke vervolgstap nodig om enerzijds te komen tot een robuustere werkorganisatie die haar taken kwalitatief beter aan kan en ook aantrekkelijk blijft om voor te werken. Anderzijds is er ook een stap nodig die opnieuw richting geeft aan de toekomst van de bestuurlijke samenwerking tussen Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo. Dat laatste proces bepaalt uiteindelijk ook de lange termijn koers van de werkorganisatie BUCH.

Die stap tot herziening van de bestuurlijke kant van de samenwerking, moet in deze fase van het proces nu verder vormgegeven gaan worden door de deelnemende colleges en raden. Welk proces daarin leidend is, is aan iedere raad en college zelf te bepalen. Het college van Uitgeest heeft inmiddels een eerste duidelijke keuze in gemaakt. Het is vervolgens niet aan het BUCH-bestuur en de werkorganisatie BUCH om de toekomstige vorm van de bestuurlijke samenwerking verder te definiëren. Die koers bepaalt u als raden en uw colleges zelf.

Dit proces vergt onzes inziens echter zeker nog één en wellicht wel meerdere jaren de tijd om uit te kristalliseren, alvorens helder wordt voor onze werkorganisatie wat het lange termijn perspectief worden gaat.

Actuele staat van de organisatie vereist nu stutwerk

Dat de definitieve vorm voor de toekomstige bestuurlijke samenwerking vooralsnog niet is uitgekristalliseerd en afhankelijk is van het voornoemde politieke proces, ontslaat het BUCH-bestuur er echter in de tussentijd niet van, wel keuzes te maken die een goed werkgever behoort te maken.

De voorgelegde tweede begrotingswijziging en eerste voortgangsrapportage zijn daarbij financiële aanpassingen geweest op de eerder vastgestelde begroting van 2023. Het gaat primair om uitvoering van de cao afspraken en het faciliteren van menskracht om met name de in 2023 nog extra uitgevraagde ambities van de afzonderlijke colleges en raden mee waar te maken.

Naast die eerste voortgangsrapportage is er, zoals ook blijkt uit de analyses en de aanbevelingen die inmiddels gedaan zijn in het kader van de bestuursopdracht, meer nodig om de basis van de werkorganisatie in ieder geval voor de komende jaren, op orde te krijgen. Want de marktdynamiek, de hoge werkdruk en gebrekkige voorzieningen leiden steeds vaker tot uitval door ziekte, een hoog verloop van personeel én dus druk op de kwaliteit van de dienstverlening aan colleges en uw gemeenteraden.

Eerste prioriteit is de kwaliteit dienstverlening afdoende borgen

De belangrijkste aandachtspunten voor het bestuur op dit moment zijn dan ook het borgen van kwalitatief afdoende dienstverlening door het borgen van het welzijn van de medewerkers, het goed faciliteren van de huisvesting van onze mensen, het beperken van de hoge werkdruk en daarmee het beperken van uitval door ziekte. Daarvoor zijn naar verwachting investeringen noodzakelijk.

Het is dan ook het voornemen van het BUCH-bestuur hier, steeds na toetsing via de zienswijze procedure, nog voor het einde van dit jaar keuzen in te gaan maken. Keuzen voor de korte en middellange termijn die bijdragen aan het stutten van uw eigen ambtelijke werkorganisatie, zodat zij in staat blijven u kwalitatief naar behoren te faciliteren bij het halen van uw politiek bestuurlijke doelen.

En omdat hier daadkrachtig in gehandeld dient te worden, is de verwerking van deze maatregelen bij de tweede voortgangsrapportage en derde begrotingswijziging de meest logische keuze. Als we deze maatregelen zouden mee laten lopen in de eerste cyclus horende bij de kadernota en begroting van 2025 kunnen we pas over een jaar de noodzakelijke maatregelen voor een houdbare werkorganisatie in werking stellen. Dat acht het BUCH-bestuur onverantwoord laat.

P&C-cyclus documenten drager voor korte termijn besluitvorming

Deze structuurversterkende keuzen en de eventuele extra ambities die u als raden en ook de colleges van de werkorganisatie graag waargemaakt ziet worden, kosten ook straks extra geld. Het bestuur beoogt die keuzen voor het einde van het jaar aan u voor te leggen bij enerzijds het verzoek van zienswijze op de tweede voortgangsrapportage en derde begrotingswijziging 2023

(in ieder geval de noodzakelijk geachte investeringen) en indien nodig aanvullend later bij het verzoek ok zienswijze op de kadernota/begroting 2025.

Dit raakt ook aan een vooralsnog alleen door de gemeenteraad van Castricum ervaren extra zorgpunt:

- ✓ raden aan de voorkant in de gelegenheid moeten worden gesteld een zienswijze af te geven op een begrotingswijziging in het geval van investeringen/uitgaven die niet in de kadernota of begroting van de GR Werkorganisatie BUCH zijn opgenomen, dit in plaats van dat deze achteraf worden verantwoord via FIRAPs. Zie in dit kader ook de motie financiële hygiëne BUCH die de raad van Castricum op 21 september jl. heeft aangenomen.

Wij begrijpen de hier uit sprekende wens om overschrijdingen in de voortgangsrapportages beperkt te houden tot bijstellingen van zaken die in de kadernota of begroting zijn opgenomen. Wij streven hier ook naar, echter de complexe bestuurlijke context waarbinnen we werken, maakt dat dit niet mogelijk is. Net als in de gemeentelijke begrotingen zelf staat ook de begroting van de werkorganisatie BUCH niet los van de actualiteit.

Dat vraagt soms om tussentijdse begrotingsaanpassingen die niet hun oorsprong vinden in een kadernota of begroting dan wel kunnen wachten tot het opstellen van een nieuwe kadernota en begroting voor het opvolgende jaar. Op die momenten dat dergelijke (voorgenomen) besluiten genomen worden, leggen wij die wel steeds in het eerstvolgende P&C-document aan u voor om u daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte te brengen en u de gelegenheid te bieden uw zienswijze te delen over voorliggende keuzen.

Die werkwijze biedt gedurende het jaar een eerlijk beeld van hetgeen er in de organisatie aan flexibiliteit nodig is. Dat proces biedt u dus steeds de kans deze mutatie met een zienswijze te duiden en eventueel te bekritisieren. Daar zal het bestuur dan ook weer, wegende alle betrokken belangen, opvolging aan moeten geven.

Aanvullende aandachtspunten zienswijze Uitgeest

Tot slot, heeft de gemeente Uitgeest nog de volgende aanvullende punten in haar zienswijze opgenomen waarop een antwoord of reactie wordt verwacht:

- ✓ Op de brief die door de raad gestuurd is in november 2022 alsnog reactie wordt gegeven.
- ✓ De organisatie grip dient te houden op de kosten, zolang de financiële gevolgen van de uitwerking van de bestuursopdracht nog niet bekend zijn.
- ✓ De P&C-cyclus zoals die oorspronkelijk is opgesteld maatgevend wordt. De huidige vertraging in de aanlevering van de begroting is een voorbeeld hoe het niet moet, hetgeen door de auditcommissie extra benadrukt is.
- ✓ Dat er kritisch gekeken moet worden naar de ICT kosten en dat alleen het noodzakelijke gedaan dient te worden vanwege de financiële situatie waar Uitgeest zich in bevindt.
- ✓ De ambtelijke organisatie op dit moment bestendigen: geen extra impulsen meer, maar alleen doen wat nodig is vanuit goed werkgeverschap.

In de brief van november 2022 spreekt de raad van Uitgeest de zorgen uit over de gang van zaken bij de werkorganisatie BUCH en roept het bestuur van de werkorganisatie op om zich te beraden over de ontstane situatie en bij de gemeente terug te komen met concrete acties waaruit blijkt dat er gewerkt wordt aan een stabiele, duurzame ambtelijke organisatie. Een organisatie waarbij de dienstverlening van onze inwoners, de uitvoering van ons samenwerkingsakkoord, maar ook het welzijn en werkplezier van de medewerkers van de werkorganisatie BUCH voorop staat en de hoogste prioriteit krijgt.

Naar onze mening kent de brief van Uitgeest dus dezelfde lading als de zorgen die ook bij Castricum, Heiloo en op een andere wijze door de raad van Bergen in deze zienswijze ronde zijn geuit. Wij hopen dan ook dat déze brief door de raad van Uitgeest geïnterpreteerd kan worden als reactie op haar schrijven uit 2022. Eerder in deze brief hebben wij immers het hele proces beschreven waarlangs wij als bestuur van mening zijn samen met u te kunnen gaan komen tot een stabiele duurzame ambtelijke organisatie met perspectief.

Ook voor de onderdelen over de grip op de kosten, de kosten voor ICT en het bestendigen van de ambtelijke organisatie verwijzen we naar dit antwoord. In de tweede voortgangsrapportage geven we hier meer inzicht in en tijdens de BUCH-brede raadsavond in november gaan we graag met u daarover in gesprek. Bij het opstellen ervan houden wij, in nauwe afstemming met het college van Uitgeest, rekening met de financiële mogelijkheden die de gemeente Uitgeest nog heeft.

De door de raad en college van Uitgeest benoemde teleurstelling over de vertraging van de begroting delen wij met u en uw mening dat de planning van de P&C-cyclus maatgevend moet zijn onderschrijven wij ook. De oorzaken voor deze vertraging zijn bekend en daarvoor zijn wij inmiddels met de nieuwe algemeen directeur in gesprek om hier passende maatregelen op te treffen.

Het definitieve besluit

Het BUCH-bestuur is van mening, dat het merendeel van de door de raden aangedragen zienswijzen primair zien op de borging van een stabiele werkorganisatie BUCH op de korte termijn. Daarbij is duidelijk geworden dat ook helderheid over de koers van de bestuurlijke samenwerking op de lange termijn nodig is.

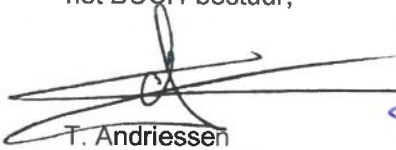
Op beide punten worden nu concrete vervolgstappen gezet waarin wij, vanuit onze rol als bestuur van de werkorganisatie BUCH, onze bijdrage zullen leveren en in nauwe samenwerking met de colleges en de gemeenteraden zullen optrekken.

Ten aanzien van het originele voorstel, de tweede begrotingswijziging en de vast te stellen eerste voortgangsrapportage, is het bestuur dan ook van mening dat het bestuur vaststelling conform het eerder voorgelegde voorstel niet in de weg staat.

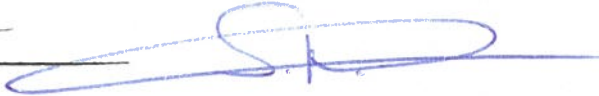
Afsluiting

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Heeft u vragen en/of reacties, dan vernemen wij die graag.

Met vriendelijke groet,
het BUCH-bestuur,

T. Andriessen
secretaris

S. Nieuwland
voorzitter

Bijlagen

1. Eerste voortgangsrapportage 2023 Werkorganisatie BUCH